

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

Година XVIII — Број 239 — Субота, 28 јула 1956

МИКИ

злогоде и незлогоде у Мишојотшанији

11

ПАНЕЛИ:

- Top Left:** A man in a blue tunic and red pants sits on a throne, talking to a man in a black tunic.
- Top Middle:** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ГЛАД! ДОЛАЗИ ИСПОД МОГ ПРЕСТОЛА!
- Top Right:** A man in a blue tunic, a woman in a red dress, and a man in a blue tunic stand together.
- Middle Left:** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ЈА НИСАМ НИШТА ЧУО! МОРА ДА ВАМ СЕ САМО УМИНИЛО, ВЕЛИКАНСТВО.
- Middle Middle:** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** БРОЈУТРО! ГДЕ СТАЈЕ АУТОБУС ЗА МАИКОВО БРДО? **СЛОВА:** НОВИНЕ! ЈУТАРЊЕ НОВИНЕ!
- Middle Right:** A man in a blue tunic and red pants stands with hands on hips.
- Bottom Left (Illustration):** A man in a blue tunic and a woman in a red dress.
- Bottom Left (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ШПИЈУНИ! ИЗДАЈНИЦИ! УБИЈТЕ ИХ! ОБЕСИТЕ ИХ! **СЛОВА:** У ВРЕЛО УЛОБ ОЊИМА!
- Bottom Middle (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ВАЦИТЕ ИХ, ЛАВОВИМА! **СЛОВА:** ЧУО, МИКИ... ЗАР И ТИ... ТИ... **СЛОВА:** КУТ!
- Bottom Middle (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** УБИЈТЕ! ХТЕЛИ СТЕ ДА УБИЈЕТЕ НАШЕГ ГОСПОДАРА, А?
- Bottom Right (Illustration):** A man in a blue tunic and a woman in a red dress.
- Bottom Left (Panel):** A man in a blue tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** УСТАЈТЕ! Е МИСЛИТЕ ДА БЕТЕ ЗОРА ЈЕ! ВРЕ-МЕ ЈЕ ДА ВАС ПОГУБИМО! **СЛОВА:** УСПЕТИ ДА БУДУ ПРОБУДИТЕ ТАКО РАНО?
- Bottom Middle (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** УСТАЈ! ТРЕБА ДА ТЕ ОБЕСИМО! **СЛОВА:** НЕ ПОМАЖЕ!
- Bottom Middle (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ШТА ЈЕ САД ТО? ВИСОСТИ... ОВАД... НЕЋЕ ДА СЕ ПРОБУДИ!
- Bottom Left (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** САД КАД СЕ ПРОБУДИМО... ПРИСТУПИМО ИЗВРШЕЊУ КАЗНЕ! **СЛОВА:** НЕ ВИСОСТИ! ТО ДОНОСИ НЕСРЕЋУ! МО-РАЈУ НАЈПРЕ ДА ДОБИЈУ СВОЈОПРО-ШТАЈНИ ОБЕД!
- Bottom Middle (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ЦИВИЛИЗОВАНИ ВЛАДАРИ ДОПУШТАЈУ ОСУЂЕНИМА ДА ПОБЛЕД-ЊИ ПУТ ЈЕ-ДУ КОЛИКО И ШТА ЖЕ-ЛЕ! **СЛОВА:** ТАЧНО! И ЈА СЕ ПО-НОСИМ ТИМЕ ШТО САМ ЦИ-ВИЛИЗОВАНИ ВЛАДАР!
- Bottom Middle (Panel):** A man in a red tunic is being pulled under a bed. **СЛОВА:** ПАЗИТЕ... КАД ПРЕСТАНЕТЕ ДА ЈЕДЕТЕ БИЈЕТЕ СМАКНУТИ! **СЛОВА:** ЈОШ ЈЕДНУ ПОГАЈИЦУ МРШО? **СЛОВА:** ДАА!

— Како?
— Дали су ми то на знање на такав начин који не оставља места за сумњу. Слушајте! Пре дванаест часова Мата Кордова, агента Трантора, убио је један припадник патролне службе на Флорини. Оно двоје Флоринана које је он скривао, једна жена и један човек, који је по свој прилици теренац кога тражимо, нестали су. Претпостављам да су сада у рукама њихових власти.

Јуџ кривну и упула се диже са седишта. Абеј принесе своју чашу до усана и мирно настави:

Ја званично не могу ништа да предузимем. Убијени човек је Флоринанин а и оно двоје што су нестали сем ако не можемо да докажемо супротно, највероватније су такође Флоринани. Као што видите, не само што су нас у овој игри надиграли, већ нам се усто још и потсмевају.

VII

ПАТРОЛЦИЈА

Рик је видео пекареву смрт. Видео је кад се плећати човек без гласа срушио на земљу. Тај приказ био је толико неочекиван и страхан да је у Риковој глави потиснуо готово све што се збило претходног дана и на неки начин учинио га неосетљивим за оно што се после тога догодило.

Као кроз магу сећао се тренутка кад се патролција приближио и ледене, одлучне мирноће којом је извукао своје оружје. Пекар је видео тај покрет и отворио је уста да нешто каже, али није имао времена да изусту иједну реч. А кад је дело било учињено, Рик је осетио како му је крв навалила у главу и забуњала у ушима. Људи на улици стали су уплашено да вичу и беже на све стране.

За једно извесно време тај приказ као да је уништио оно побољшање које се у Риковом духу догодило за време оних неколико часова сна. Патролција је, пошто је пекар пао, потрчао према њему, пробијајући се лактовима кроз уплашену гомилу. Рик и Валона потрчали су заједно с реком људи, од које су се одвајали рукама, да би се у паничном страху улили у побочне улице и зличине. Валона је стално вукла Рика напред, према предграђима града, збуњен овим неочекиваним догађајем. Рик је опет постао уплашено дете од јуче. У њему је нестало оног дивног осећања с којим се пробудио, осећања да је одрастао човек.

Кад се Рик тога дана пробудио, напољу је већ свитало. Али, у пекаровој собици без прозора владала је и даље тама. Дуго

БОРБА ЗА ФЛОРИНУ

ПЛАНЕТУ ОСУЂЕНУ НА ПРОПАСТ

(18)

Роман од И. АСИМОВА

је лежао будан у том мраку, испитујући себе и свој дух. Нешто се у њему у току ноћи зацелило; покидане нити као да су се поново саставиле. Од пре два дана, од тренутка кад је почео да се „сећа“, у њему се процес тог оздрављења стално одвијао. Посета Горњем Граду и библиотеци, напад на патролцију и бекство после тога, сустрет с пекаром — све је то деловало на њега као какав чаробан лек. Његов успавани ум стао се будити. И сад, после сна, осећао се готово сасвим здрав. Са уживањем је мислио о звездама и међузвезданим просторима, о дугим путовањима и о савршеној тишини која тамо влада. Најзад, окренуо је главу и тихо рекао:

— Лона!

Она се тргла из сна и придигла се на лакат, трудећи се да га види у том мраку.

— Рик?

— Ту сам, Лона.

— Осећаш ли се добро?

— Да! Осећам се дивно, Лона. Чуј! Сећаш ли се још многочега. Имао сам некад брод и знам тачно...

Али, она га више није слушала. Журно је устала, навукала своју хаљину и пришла му корачајући на прстима.

— Нисам имала намеру да спавам, Рик. Покушавала сам да останем будна и да пазим.

Рик осети узнемиреност у њеном гласу.

— Зар се догодило неко зло? — запита је.

— Пст! Не говори тако гласно. Све је у реду.

— Где је градоначелник?

— Није овде. Он је... Морао је да оде.

Зашто не спавам још мало, Рик?

Он одгурну њену руку којом га је миловала, као увек кад је желела да га умири.

— Сасвим сам добро. Не желим да спавам. Желим да испричам градоначелнику о свом броду.

Али, начелник није био ту, а Валона није желела да слуша о томе. Риково одушевљење силасну и он први пут осети како се у њему рађа мрзовоља према Валони. Она се понаша према њему као да је, он дете, док он почиње да се осећа као прави човек.

У собу продре светлост, а заједно с њом уђе и огромна пекарова прилика. Рик затрента, уплашен за тренутак

— Поранили сте, — рече им пекар развуклавиш у осмех своје пуне усне.

Ниједно од њих не одговори.

— Али, добро је то, — настави пекар.

— Данас одлазите.

Валонина уста била су сува.

— Нећете нас предати патролцијама? — запита она.

— Не. Нећу вас њима предати. Обавестио сам о вама особе које је требало обавестити и ви ћете бити у потпуној безбедности.

Рекавши то, пекар изиђе из собице, да би се одмах затим вратио носећи храну, одело и посуду за умивање. Одело је било ново и изгледало је потпуно страначки. Посматрао их је док су јели. Најзад, он проговори:

— Сад треба да вам дам нова имена и да вас научим ко сте. Морате добро и пажљиво слушати и ништа не смете заборавити. Ви нисте Флоринани, разумете ли? Ви сте брат и сестра са планете Ватекс. Допутовали сте на Флорину.

Он је настављао, излажући им појединости постављајући питања, слушајући њихове одговоре.

Рик је био сав срећан што може да покаже да му је ум бистар, да лако учи, да не заборавља. Међутим, Валонине очи биле су замрачене бригом. Пекар није остао спавати то, те јој рече:

— Ако ми будеш правила и најмање незгода њега ћу послати, а ти ћеш остати сама.

— Нећу вам правити никаквих незгода, — одговори Валона стежући своје велике и јаке шаке.

Јутро је већ било добро поодмакло кад се пекар диже и рече им:

— Хајдемо!

Пре но што су напустили собу, он им предаде две мале диснице од црне коже, рекавши им да их ставе у унутрашње џепове капута.

Кад су се нашли на дневној светлости, Рик стаде зачуђено да загледа самог себе. Он није ни слутно да одело може да буде тако компликовано. Пекар му је помогао да га обуче, али ко ће му помоћи кад буде требало да га скине? Валона уопште више није личила на девојку са села. Чак су јој и ноге, досад увек босе, биле покривене неким танким материјалом, а на ципелама је имала тако високе потпетице да је морала да пази како корача да би одржала равнотежу.

Пролазници су се окупљали око њих и радознано их загледали довикујући један другом да приђу и виде необичне странце. Била су то углавном деца и жене које су ишле на трг. Пекар није обраћао пажњу на радозналце. А тада, тек што су се удаљили свега неколико стотина метара од пекаре и скренули у прву споредну улицу, окупљена гомила се узнемирила, покренула и Рик је угледао црну и сребрну униформу патролције.

И тада се догодило оно. Оружје, светлост из цеви и поново дивљи бег...

Нашли су се најзад у једном од најудаљенијих предграђа. Валона је тешко дисала. Кроз њено ново одело пробијао је зној.

— Ја не могу више да трчим, — с муком прозбори Рик.

— Морамо. Хајде! — бодрила га је Валона.

— Не. Бар не овако слепо. Слушај, Лона. Саслушај ме, — рече јој он, ослобађајући се њене руке која га је стезала и вукла даље. — Зашто не бисмо учинили оно што је пекар желео да учинимо?

— А откуд знамо шта је он желео да учинимо?

Била је уплашена. Осећала је потребу да се креће, да бежи.

— Треба да глумимо да смо с друге планете. Због тога нам је и дао ово.

(Наставиће се)

„Разговор“ с људима

КОЈИ СУ ЖИВЕЛИ ПРЕ ПЕТ ХИЉАДА ГОДИНА

Дали вам се икад догодило да разговарате с петхиљадугодишњим човеком? То није тако једноставно, јер, пре свега, таквог човека треба прво наћи. Пре три десет година о њему се готово ништа није знало.

Године 1856 два Енглеца, браћа Џон и Вилијам Брајтон, руководили су изградњом железничке пруге од Карачија до Лахоре. У својим мемоарима Џон Брајтон пише да је на месту развалина легендарног града Враминабада нашао опеке које је употребно приликом постављања железничке пруге. Исто то догодило се и његовом брату Вилијаму код Харана, у Пенџабу.

После Првог светског рата неки археолози, заинтересовани овим причама, почели су да врше ископавања у Харану, где су најпре открили неке чудне глинене печате с главама животиња. Ископавања су вршена и неких стотина километара даље од Харана, код Мохенџо-Дароа, чије име на језику синтхи значи „могила мртвих“. Тада су се из муља река Инда и Рави појавила два града — средњита једне до данас непознате културе — с кућама и улицама, пијачним трговима, кочијама и уметничким предметима за које се сматра да су стари 5.000 година.

Али, да дамо реч једном од становника тих давно несталих градова.

— Можете ли нам рећи како сте се овде нашли? — гласило би наше прво питање.

— То ће бити прилично тешко, јер ми још нисмо сасвим откривени. Можда ће се у будућности, кад буду проучени доњи слојеви наших градова, о нама више знати. На-

ши непосредни преци били су, несумњиво, припадници првобитног друштва из бронзаног доба западне Индије: Белуцистана и Синда. Данас је тај крај пустиња, али у оно време био је веома плодан. Наши преци су бесумње имали неке везе са Западном Азијом, нарочито с Персијом, о чему сведоче системи за на-

ним под правим углом. Код нас није било улицица и хорсокака као у нашим градовима. По грађевинском плану није једна кућа није смела да отступа од општих линија. Све су ишле тачно са истока на запад или са севера на југ, те су на тај начин биле одлично заштићене од ветра. Главна улица била је дуга

водњавање, грнчарски производ и вајарски радови. Ми смо, вероватно, овамо дошли преко планинског превоја Хајбер, или можда преко Хиндукуша, и то из Персије или Туркестана.

— Ви сте живели у граду?

— Да, у Мохенџо-Дароу. То је био диван град, плански подигнут. Сасвим праве главне улице секле су се са според-

800, а широка 10 метара и по њој је упоредно могло да иде неколико воловских запрега.

— Од чега сте градили своје домове?

— А шта ви мислите? Разуме се, од опека, које смо печки у отвореним сандуцима као што то још и данас раде индски сељаци. Куће су нам биле високе до седам и по метара. Нажалост, ми још нисмо

знали за стаклене прозоре, али смо зато имали отворе за вентилацију с решеткама од глине и алабастера. Улаз у кућу налазио се увек у споредној улици, да нам не би долазила прашина из главне, прометне улице. Кров смо правили од трске и слоја глине. Под је био такође од глине. Степенице које су водиле на други спрат прављене су од опека. С крова кућа спуштали су се олуци за одвођење кишнице.

— Да ли су вам собе биле лепе уређене?

— Прилично. Зидови и под били су застрти рогозином. Ми тада још нисмо знали за ормане и место њих служили су нам дрвени сандуци. Седали смо на ниским столицама. У кућама претставника плећства било је много лепше, а исто тако код занатлија. Четврт у којој су занатлије становале и радиле састојала се од шеснаест једнообразних кућа. Пећи за ливење и ручни млинови нађени у тим кућама говоре вам да су занатлије радиле у истим зградама у којима су и становале.

— И поред рогозина, вероватно да је било хладно спавати зими на поду?

— Извините, али у нас је било постела!

— А где сте се прали и умивали?

— У нашим становима било је када начињених из опеке.

— А шта сте радили с прљавом водом?

— Воду смо сипали у глинене посуде које су имале ситнуше отворе на дну. Такве посуде, напуњене прљавом водом, стављали смо на земљу и вода је полаке отицала и упијала се у њу. Међутим, из када је вода отицала глиненим цевима у главни канал који је пролазио кроз сваку улицу. Сви ти канали сливали су се у велику јаму која се налазила ван града. Поред тога, ми смо имали и велика заједничка купатила, с кабинама и деџиј одсељењем. Ви сигурно знате да деца воле да носе са собом у купа-

тило и играчке. Е, видите, она су то још у наше време чинила.

— А како сте спремали јела и како сте се хранили?

— О томе би требало да питате моју жену. Али, и ја се понешто разумем у томе. Сваког јутра она је ишла на заједнички кладенац по воду. То је обично трајало неколико часова, и то због тога што су око кладенца биле постављене клупе од опеке да би госпе могле да поразговарају једна с другом. После тога ишла је на трг и куповала поврће и зрна, које је затим требало самлети на ручном млину или иситнити између камења. Храну су жене кувале у малим одајама које су служиле као кухиње. У једном удубљењу у земљи, обложеном опеком, паљила се ватра. У дворшту се налазила мала пећ за печење хлеба. Постојале су и веће кухиње, о обложеном опеком, од опеке на које је могло да се стави више посуда. Ове кухиње су биле нека врста ваших ресторана. Ту се спремадо јело за продају.

На храну се нисмо могли пожалити. Била је укусна и обилна. Јели смо јеленско и бивоље месо, козетину, свињетину, говедину, рибу и месо од домаће живине. Уствари, многи би могли да нам позавиде на нашем јеловнику, који се састојао из супе од корњаче и бивољег печења с гарнирумом од пшеничне или јечмене каше. Као „дезерт“ имали смо урме и динје. За време ручка седели смо на рогозини око великих чинија и свако је својом кашком одвајао своју порцију у једну мању чинију. Чиније и кашике правили смо од шкољки. Пићу смо из глинених бокала. Међутим, у кућама богатих јело се за столом. Зими, у време ужине, већ је постајало хладно и мрачно. Тада смо паљили лојане лампице и подлагали собне глинене пећи.

— Поменули сте малочас лијачне тргове. Да ли су се

тамо продавале само животне намирнице или и друге ствари?

— Продавало се све. На пример одело, мада наша мода није захтевала много. Жене су носиле само кратке сукње причвршћене неким брштем, бисерне појасеве или ленте и украсе на глави. Кад би захладело, пребавивале би преко леђа некакав ортаг. Мушкарци су били још скромнији и задовољавали су се танком марамом коју су везивали око бедара. Међутим, богатији људи сматрали су да треба да облаче сукње и стављају плаштове, а понекад и кратке панталоне. Нико није носио ципеле. Одела смо правили од памучних тканина. Ви, можда, не знате да су се код других народа памучне тканине појавиле тек 2.000 до 3.000 година касније. У тоје време фризури се придавало огромно значење. Може вам изгледати смешно, али мушкарци су били велики гиздавици. Жене су носиле пуштину косу или витице. Мушкарци су, међутим, делили косу по средини и везивали је машином.

Уколико су жене обраћале мање пажње на одело, утолико су више пазиле на украсе. Уверавам вас да је за њихове украсе требало изванредно много новца. Узгред буди речено, потсећам вас да смо ми први народ који је знао за новац. Жене су носиле сребрне огрлице и машине преко чепа, појасеве од позлаћене бронзе, украшене укоснице за косу и чељеве од слонове кости.

Хтео бих нешто да вам кажем и о козметички. Сатима су наше жене седеле пред бронзаним огледалом. У кожу су утирале масло, обрве и трепавице мазале су црним угљем, док им је боја шнобер замешивала кармин. Кредло им је само времена требало за то улепшавање! А тек кад би почеле да се спремају за и-гранку...

(Наставиће се)

„ДАН И НОћ“

Легенда вели да је Венера, купајући се једном испред неке усамљене пећине, далеко од свакијег погледа, чула изненада неки шум и приметила да је неко посматра. Разјарена таквом аркошћу, затражила је од Јупитера да казни те људе и он их је претворио у цветове. Тако је настала љубичица „дан и ноћ“.

Грци су ову љубичицу називали „Јупитеров цвет“ због једне друге легенде која се односила на њега. Једног дана бог-громовник, осећајући досаду на свом престоу у облацима, одлучи да сиђе на земљу да се мало разоноди. Да га неко не би препознао, узео је на себе изглед пастира који води једну дивну белу овцу. Стигавши у Грчку, он негде у пољу наиђе на гомилу људи који су се били упутили Јупитеровом храму, те и он пође за њима. Лепа Јо, кћи краља Енохија, приносила је жртву. Јупитер је био очаран девојчином лепотом, а и она се на први поглед заљуби у њега. Кад је љубоморна Јунона сазнала за ово, њеном бесу није било граница. Да би сачувао девојку од освете своје супруге, Јупитер је морао да је претвори у краву. Несрећна Јо, тако преобразена, стаде горко да плаче и њено се јецање

чуло надалеко. Тужно је тумарала око двора и гледала да буде у близини својих сестара, али је нико није могао препознати, чак ни њен отац, који је често прилазио да помирује дивну животињу.

Једног дана, када јој је отац пружио свежањ сочне траве, њој паде на ум да ногом означи неколико слова на песку. Ти чудни покрети привукоше краљеву пажњу. Он прочита оно што је било написано и тако сазнаде судбину своје кћери, за коју је веровао да је била изгубљена. И отац и кћи били су дубоко ожалостнени. Да би ублажио тугу лепе Јо, Јупитер нареди да на земљи расте један диван, нежан цвет који ће јој служити за храну. Ето, због тога су га Грци називали „Јупитеров цвет“.

Код Римљана се тај цвет не помиње, али је доцније, у Средњем веку, играо велику улогу. Хришћани су у тамној тачки, која се појављује у средини цветова, гледали симбол ока који све види, а у оном светлијем оквиру — ореол. У манастиру траписта могла се видети ова љубичица причвршћена на зиду, што је требало да потсећа вернике на пролазност живота. Можда се зато на северу Француске бела љубичица „дан и ноћ“ и сматра симболом смрти. С друге стране, овај цвет био је симбол верности међу заљубљенима. У Енглеској га називају „радост срца“, јер га заљубљени дају једно другом на одређени дан.

Ово што је досад речено не односи се на дивне љубичице „дан и ноћ“, тамних боја, на које наилазимо у нашим парковима, већ на њихове дивље претке, цветове скромних жутих и љубичастих боја који су расли по пољима. Први покушај да се од њих добије баштенски цвет учињен је почетком шеснаестог века. Но, тек 300 година касније у томе је постигнут успех, захваљујући углавном Енглескињи Мери Бенет, која је тим цвећем била испунила вртове и терасу свога замка. Њен баштован Рикард одабирао је семе најлепших цветова и стварао нове примерке. Доцније долази до укрштања обичних љубичица „дан и ноћ“ било са европским, жутих и љубичастих, или са љубичицама из Азије. Тако су добијене многобројне врсте (Дарвин их је већ 1830 године набројао преко четири стотине), међу којима и они дивни кадифаст и свиљаст цветови који данас украшавају наше паркове. У последње време постигнуте су изванредно лепе боје у Енглеској, где се гаје потпуно црне љубичице, затим светлоплаве и црвене као вино. Сада се нарочито настоји да се однегују дупли цветови, који ће усто и мирисати, јер је мирис једино што још недостаје љубичици „дан и ноћ“.

Зато што је личила на Венецију...

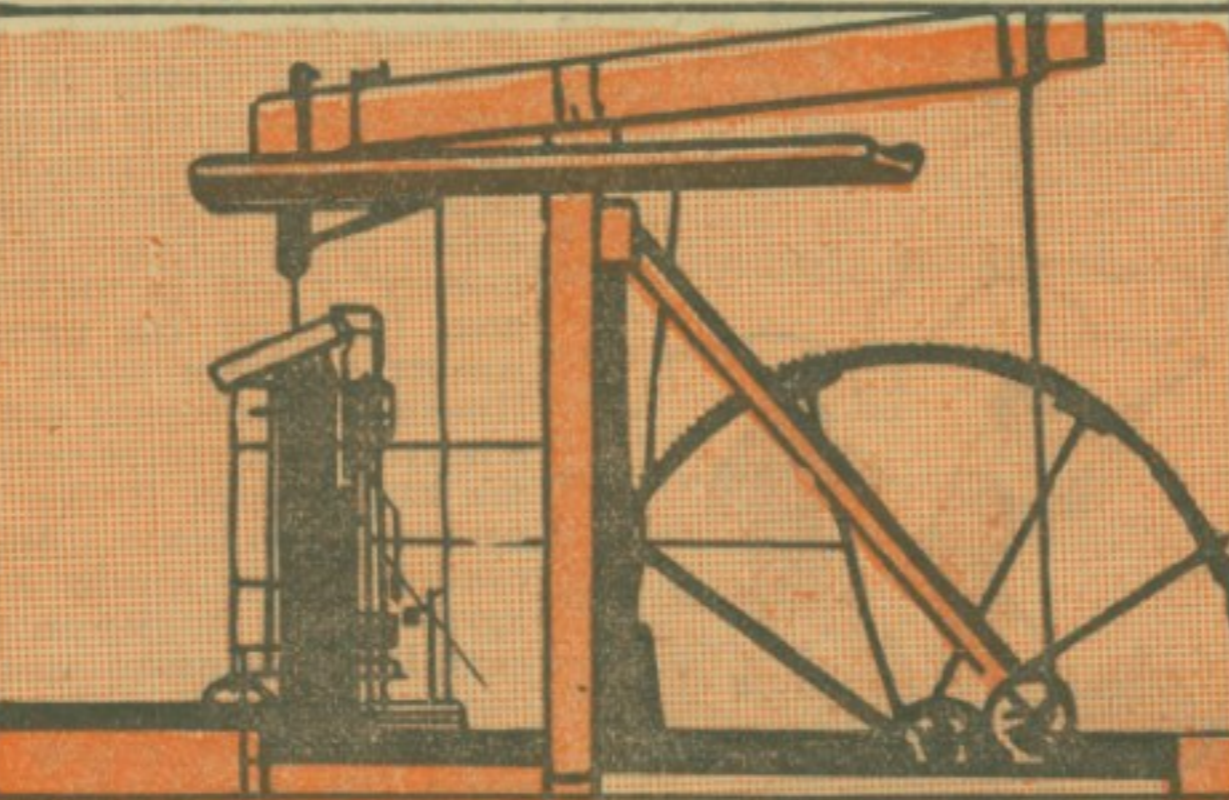
Када је Колумбо кренуо на своје треће путовање, из луке Санта Марија кренула је нова експедиција под командом Алонса Охеде, старијег кормилара Хуана де ла Коса Америга Веспучија. То је било 20 маја 1499 године. Флота се састојала од четири брода. После 27 дана флота је стигла до америчког континента. Обалу до које су стигли назвали су Венецуелом, зато што су морепловци, када су ушли у Маракаибски Залив, видели на обали индијанско село које је било сagraђено на стубовима. Село је било опкољено водом а становници су међусобно саобраћали чамцима. То је неке од њих потсетило на Венецију, те су томе селу дали име Венецуела, а по томе је названа и цела област Венецуелом. Охеда је покушавао да се приближи Индијанцима, али су они при сваком покушају бацали на њега хиљаде стрела, па је он кренуо даље.

ДА БИ ПРЕТЕКЛИ ДРУГЕ...

Око 300 миља западно од Шкотске издиже се усамљена стена из Атланског Океана. Надморска висина њеног највећег врха износи 22 метра. Једна група Енглеза анектирала је ово острвце на коме су дотле живеле само морске птице. Наиме, стена лежи у пределу где се проба ракетно оружје, па је британска влада анектирала ову стену да то пре ње не би учинила која друга нација.

КАО У БАШИ

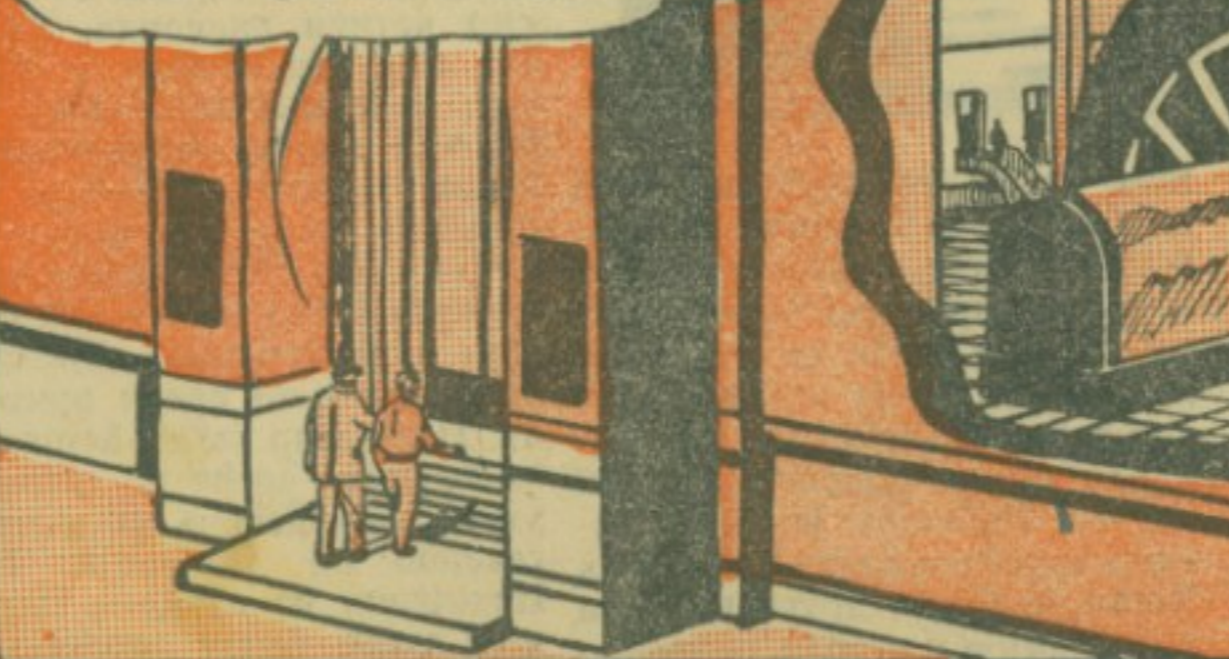
ДА ЧОВЕК ЈЕ СТАЛНО МИСЛИО КАКО ДА ДОЂЕ ДО ВИШЕ ЕНЕРГИЈЕ НАЈЗАД, ЧЕМО ВАТ ОТКРИО ЈЕ НОВ НАЧИН ЗА ЊЕНО ДОБИЈАЊЕ. ПАРНУ МАШИНУ.

ВАТ ЈЕ УТВАРИ ИСКОРИСТИО ЕНЕРГИЈУ НАГОМИЛАНУ У УГЉУ МИ ЈЕ ТАКОБЕ ИСКОРИШЋАВАМО. АЛИ ИМАМО И МНОГО БОЉЕ НАЧИНЕ ДА ДОЂЕМО ДО ЊЕ, О КАКВИМА ОН НИЈЕ НИ САЊАО! ПОКАЗАЋУ ТИ.

ЕЛЕКТРИЧНА ЦЕНТРАЛА МОЖЕ ДА РАДИ НА УГЉУ ИЛИ ВОДУ. УТВАРИ ОКО ТРИ ЦЕТВРТИНЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ НА ОВЕТУ ДОБИЈАДЕ РАГРЕВАЊЕМ УГЉА.

ВИДИШ, ОВО ЈЕ ГЕНЕРАТОР КОЈИ ДАЈЕ ЕНЕРГИЈУ РАВНУ ОНАЗИ МИЛИОН ЛУДИ!

МИЛИОН ЛУДИ! АУ!

КАО ШТО САМ ТИ РЕКАО, МИ ПОЧИЊЕМО ТИМЕ ШТО САГОРЕВАМО УГЉАД ПОД КОТЛОМ. ПОГЛЕДАЈ ОВАЈ ЦРТЕЖ...

УГЉАД ЗАГРЕВА ВОДУ И ПРЕТВАРА ЈЕ У ПАРУ ТОЛИКО ВРЕЛУ ДА МОЖЕ ДА УСИЈА ЧАК И ГВОЏЕ. ПАРА НАДИРЕ У ОВУ ТУРБИНУ БРЗИНОМ ОД 600 МИЉА НА ЧАС... ПОНЕКАД ЈОШ И БРЖЕ...

КРОЗ ЖИВОТ И ШКОЛУ

КАМБОЏА

Камбоџа се налази у Индокини. Она заузима простор од 181.000 квадратних километара, на коме живи 3.750.000 становника — Камбоџанаца. Главни град Камбоџе је Пном-Пенх у коме живи 250.000 становника.

мље углавном живи поред реке Меконг и око језера Тонле Сап. Главно занимање становништва је земљорадња: гајење пиринча, памука, свилене бубе, бибера, а добрим делом бави се и рибарством. Јужно од Лаоса река Меконг силази у равнице Камбоџе. Када почне отапање снега на планинама у горњем току ове реке и почну да падају монсонске кише, онда ниво Меконга порасте за десетину метара. Његова притока која отиче из језера Тонле Сап за време овог пораста воде у Меконгу почне да тече у супротном правцу, тј. одводи сувишну воду из набујалог Меконга у језеро, па оно постаје неколико пута веће по својем пространству. Међутим, кад наступи сушни период притока поново почне да тече из језера у Меконг. Захваљујући овоме природном и необичном регулисању водостања, река Меконг је и у време сушне пловна, а могу да се напашу и обрадиве површине земље. Осим тога никада не долази до поплава.

Територија Камбоџе је равна, а клима је тропско-монсонска. Становништво ове земље углавном живи поред реке Меконг и око језера Тонле Сап.

У сезони риболова на обалама Тонле Сапа искупе се десетине хиљада рибара, који ту проведу више од три месеца. Риба се суши и соли, производи се рибање уље и ђубриво, а велике количине се извозе.

Становници Камбоџе су индонезијског порекла. У 11 веку они су створили моћну државу и развили велику културу. Наиме, на северној обали Тонле Сапа налазе се остаци старе престонице Ангкора, у којој је у 11 и 12 веку живело око милион становника. У граду се налазе многе дивне зграде и храмови. Цивилизација Ангкора уништена је под најездом горштакких племена са севера и истока.

РИБЕ — ЛАРМАЦИЈЕ

Обично се каже: „Тути као риба“. Међутим, рибе не ћуте; има риба које какоћу, има их које брекћу, гачу, лају, стењу, или чак хрчу.

ШТА СУ БИЛИ ТЕНЗИМАТИ?

Тензимати или танзимати биле су уредбе. Уствари, тензиматима се зову реформе уредбе о војној служби, порезима и слично у бившој турској царевини.

ЗНАЧАЈНИЈИ »СТРАНЦИ« НЕГО »ДОМОРОЦИ«

У земљама Јужне Америке данас су значајније биљке које су Европљани са собом довели кад су се населили у ове крајеве, него домаће, америчке биљке. Тако су Европљани довели пшеницу, кафу, шећерну трску, памук, итд. Ове биљке су значајније од америчких:

какаоа, дувана, кукуруза, мандиоке и хромпира. Јужна Америка је с биљкама које су довели Европљани заузела веома важно место у светској привреди, док се старе америчке биљке, осим кукуруза у Аргентини, употребљавају углавном за домаће потребе.

ЛОВ НА ЦИНОВСКУ ЗМИЈУ

ласо. Змија и даље није реаговала; била је непомична. Посматрала нас је својим леденим очима и палацала језиком. Узели смо конопцац и пребацили га преко змије и стабла, али се ни тада змија није помакла. Хорге је покушао да пребаци други конопцац. У зубима је држао

О анаконди, циновској змији која живи у јужноамеричким прашумама, круже многе приче. Неке су истините, а неке пуне маште, нарочито што се тиче њене дужине и снаге. Шведски Ролф Бломберг ловио је анаконде за потребе разних зоолошких вртова. Он прича да је пловећи по Амазону или путујући њеним обалама покушао да пронађе анаконду рекордне дужине. Служио је приче да има анаконди које су дуге и по двадесет метара, а у Бразилији је видео да се продају дописнице на којима је приказана ова змија за коју се каже да је била дуга 40 метара и тешка 20.000 килограма. Та дописница много је допринела да се вашире претеране приче о величини анаконде. Чео је и то да је бивши претседник САД Теодор Рузвелт (1858—1919) нудио 5.000 долара за кожу или скелет анаконде дуге преко 10 метара. Али, лустимо Бломберга да прича.

Једнога дана чуо сам да командант станице еквадорске војске на реци Путумајо има кожу анаконде дугу преко 10 метара. Када сам га посетио и упитао да ли је то тачно, он ми је рекао да је сте и да је кожа дуга око 12 метара. Наредно је војнику да је донесе и да је расастре по под. Измерио сам је и уверио се да је и то једна ловачка прича: кожа је била дуга само шест метара. Поред тога, кожа анаконде може да се истегне и за 20% па су коже које се показују увек дуже него што је змија била.

„Главни глумци“

Бломберг даље наставља: — Приче о опасности која прети човеку од анаконде такође су пуне маште. За време дугог боравка у тропским крајевима сазнао сам само за два случаја да је анаконда убилa човека. Један човек настрадао је приликом купања на реци Напо, у Еквадору. Анаконда га је ухватила и одвукла у дубине. Дошнје је нађен на обали, нпзводно од места где је нестало, са траговима даљења на телу. Змија га је удавила. Али, он је био сувише велик да би могла да га прогута. Други случај догодио се на реци Јасуну, притоци реке Напо. Деча су се купала. Наједном је ишчезао један тринаестогодишњи дечак. Његов друг заронио је да га пронађе, али се узбрзо повратио; био је ужаснут. На телу свог друга напишао је циновску анаконду. Отац несрећног дечака решио је да освети сина, па је трагао дан и ноћ док није пронашао циновску анаконду која је била једним делом тела на копну, а другим у води. Покушавала је да поврати тело дечака. Несрећни отац испалио је пет метака из пушке и убио змију.

— Године 1952 предложили су ми у Шведској да предводим једну екипу која је имала за циљ да снима документарни филм на реци Амазону. Главни глумци тог филма требало је да буду урођеници и звери, а врхунац филма требало је да претставља приказивање лова на циновску змију. Знао сам да има доста анаконди око река Тутумајо и Какете, у југоисточној Колумбији, па смо тамо и кренули. У два маха кише су нас омеле, тако да нисмо могли да радимо дуже времена. Прва анаконда коју смо уловили била је дуга само 4,5 метра. Она је и била једина на коју смо тад наишли. Ипак нисмо клонули; надали смо се да ћемо наићи на импозантнијег „главног глумца“. И нисмо се преварили. Лов је био веома драматичан. Спунтали смо се чамцем низ реку. Наједном смо спазили анаконду која се савила око гране, која се била надвила над реку. Био је ведар дан, па је змија измилела да се сунча. Изгледало је да је много већа, него што је стварно била; можда зато што је била дебела. Уловити је живу није била тако једноставна ствар. Ако скочи у воду, ствар је пропала, јер је анаконда у води невероватно брза. Најбоља прилика за лов анаконди је када се она сунча или када вари храну. Пажљиво смо се приближили у чамцу до обале. Змија није на нас обраћала пажњу. Иначе, анаконда нема много непријатеља, нарочито кад је велика. Једини су јој непријатељи крокодили. Вероватно, нас није сматрала за непријатеља. Сниматељ и преparator животињских кожа остали су у чамцу, а ја и Хорге, ловац змија из Колумбије, загазили смо у воду. Између чамца и обале разапели смо мрежу. Наши пријатељи који су остали у чамцу држали су пушке на готово.

— Полако смо се приближавали анаконди. Сви смо имали

нож да му се нађе ако дође до борбе. Да би могао да пребаци конопцац, морао је да пресеке неколико гранчица које су му сметале. Тада се змија покренула и дигла главу. Ситуација је била врло напета. Секунди су изгледали дуги као часови. Наједном је змија поново спустила главу на стабло. Хорге је бацно други конопцац преко змије и стабла, направио омчу, а крај конопца долао нашим пријатељима у чамцу. Сад је наступио драматичан и отусдан тренутак, требало је бацити ласо на главу анаконде. Хорге је бацно ласо, али је промашио. Змија је почела да се креће и уздигнуте главе кренула је дуж стабла.

— Повуците конопце, — повикао је Хорге.

Није могла да раскине мрежу

— Повукли смо их тако јако да су нам се урезали у месо, али змију нисмо могли да задржимо. Када сам видео да ће се извући из омче која ју је везивала за стабло, шчепао сам је за реп. Али, и то је трајало свега неколико тренутака. Истргла се веома лако. Почела је љутито да узмахује главом у свим правцима; није ником дозвољавала да јој се приближи. Покушала је да својим страшним чељустима дохвати Хоргеа, али у том није успела. Изгледало је да ће нам измаћи. Били смо јако узбуђени и викали из свега гласа. Хорге се спремао на нову акцију. Поново је бацно ласо. Овог пута имао је среће. Омча ласа затегла се непосредно иза главе анаконде. Хорге се свом снагом бацно уназад. У истом тренутку змија се ослободила и другог конопца који ју је везивао за стабло. Пала је у воду поред мреже, која није била добро постављена. Струја ју је понела низ воду. Хорге није попустио. Притрачао сам му. Почели смо заједно да вучемо. Успели смо да је привучемо до обале. Бесно је шибала репом по води. Када смо је извукли на копно, склупчала се. Наши пријатељи на чамца истрчали су и бацили на њу мрежу. Љутито се бацкала, али није могла да раскине мрежу. Ми смо били влажни, прљави и мртви од умора.

Ову прву уловљену анаконду назвали смо: сењорита Ана. На далеко путовање кренула је заједно с нама. Када смо стигли мојој кући у околини Стокхолма, Ана се није осећала добро. Кад сам отворио сандук у коме се налазила, она је била крута, хладна и није показивала никакве трагове живота, па чак ни онда кад бих је додирнуо врхом ножа. Мртва? Не, била је само јако смрзнута, после летења од Њујорка до Стокхолма, а летели смо на висини од 3.000 до 4.000 метара. У одељењу за пртљаг није било никаквог грејања. Ставио сам „сењориту“ у каду са топлом водом. Наједном сам приметно живост у њеном дугом телу. Изненада је отворила чељуст и покушала да ухвати четку којом сам је прао. Идућег дана ваздух је био топао. „Ана“ се сунчала у врту између лала и другог цвећа. Разуме се, у кавезу. После неколико дана пребацио сам је у Готенбург, где је у акваријуму добила лепо место. Пет месеци је штрајковала глауу, а затим је решила да једе. Гутала је немилнице заморчад и пацове.

Поново смо кренули у лов

Друга моја експедиција имала је више среће. Ухватили смо четири анаконде, од којих смо три донели у Шведску. Ловљење највеће од њих било је такође узбуђиво. По неком правилу анаконда има одређено место где тражи храну за себе. Потрудили смо се да прикумимо што више података о анакондама, које су урођеници у то време приметили. Изгледало је да ћемо имати највише среће на реци Каукаја, која истиче из мочвара, северно од Путумаја. Неки Индијанци из племена Витото, који живе близу ушћа реке, поменули су нека речна језерца и баре где су приметили „гужосе“, како они називају анаконде. Сматрали су да смо ми људи што ловимо та чудовишта. Они су увек избегавали места где би могли да сретну анаконду.

— Сазнали смо да су ловци

из колумбиске војне станице Пуерто Легизамо открили једанаест анаконди. Успели су да убију четири. Остале су побегле у реку. Највећа убијена анаконда била је дугачка шест метара. Наш вођа звао се Обдулио Виламизар, „најбољи ловац и рибар на Путумају“, био је човек који је стварно добро познавао цунглу. Заповили смо у моторном чамцу, који је био дуг 12 метара. У једном малом чамцу обилазили смо многобројне речне рукавце и мочваре око реке. Вршили смо и заморна пешачења кроз цунглу, надајући се да ћемо имати добар лов. Уловили смо многе гмизавце, отровне и неотровне, али од анаконди није било ни трага. Решили смо да напустимо трагање; јер су неки из наше екипе добили маларију, а кишна сезона приближавала се. Знали смо кад она насту-

пи да нема никакве наде на лов. Ипак смо још једном покушали. Трагали смо од зоре до мрака. Наш труд био је крунисан успехом. На обали једне мање притоке реке Каукаје наишли смо на велику анаконду која је изишла на обалу. Била су нас петорица. Извели смо муњевић напад вилана и ласима. Чврсто смо одлучили да нам не измакне. Падали смо у блато и поново се дизали, вукли конопце и чврсто држали виле. Цела борба снимљена је на филмску траку. За овај филм није био потребан режисер. Анаконда, која је била у исто време и главни глумцац, побринула се да призори буду што интересантнији. На крају борбе анаконда се најзад наша у великом сандуку. Овај је примерак био дуг седам метара, а дебело као телефонски кабл.

ШАЛИЛИ СУ СЕ...

Једном приликом, неколицина париских шалвичина упуте многобројна писма народним посланицима и другим угледним личностима француског друштва, обавештавајући их како желе да подигну споменик Хежесипу Симоу. Наравно да човек с тим именом никад није постојао, изузев у машти оних који су га измислили. Многи од познатих личности су

се покровитељства, неки су прихватили позив да постану чланови одбора за прославу, а било их је и који су послали новчану помоћ. Биста је откривена у Паризу, на тргу Тертр, уз учешће великог броја грађана. Док је церемонија била у пуном јеку, творци ове шале имали су муке да не попуцају од смеха.

МАЛЕ ЗАНИМЛИВОСТИ

НЕПОБЕДИВ

Огист Реноар (1841—1919), чувени француски сликар и стваралац многих ремек-дела највећа своја дела створио је онда када више није могао да

држи четкицу у руци. Наиме, када га је напала костобоља и када му се тело грчило од последица запаљења зглобова, он је везивао четкицу за прсте и остварио неколико ремек-дела.

„МИС ПРАВИЛНЕ КОСТИ“

На конгресу хирурга у Чикагу објављена је једна нова, досад непозната титула — „Мис правилне кости 1956“. Стручњаци су помоћу Х-зракова вршили најбриљантнији преглед скелета великог броја младих девојака и сло-

жили се да најсавршенију грађу костију има 18-годишња Лоис Коџеј, па је њој и додељен овај назив.

ПАЛАТА ОД ЧЕЛИЧНИХ ЦЕВИ

У Паризу је довршена деветоспратница саграђена од челичних цеви. Ово је прво велико здање чији се скелет у потпуности састоји од таквих цеви сличних цевима у оргуљама. Прилично лепа фасада готово сва је у стаклу, те ће просторије, у којима ће бити смештене углавном канцеларије, бити пуне светлости.

ТАКМИЧЕЊЕ ЖАБА

Светски шампионат у скакању жаба одржан је пред 20.000 гледалаца у Ангел Кампу, у Калифорнији. Ово необично такмичење завршило се победом америчке жабе „Бак јуниор“, која је скоком од 4,80 метра одбранила боје Окланда. Најслабија је била жаба из Јапана — она је једва прескочила дужину од једног метра.

НЕОБИЧНА СТАТИСТИКА

Кад би број становника на Земљи наставио да се повећава садашњом брзином, кроз 1.100 година за сваког човека

остао би само један квадратни метар површине — што значи да би густина насељености износила милион људи по квадратном километру. Кроз 5.000 година тежина свих становника била би већа од тежине наше планете, а кроз 11.000 година већа и од тежине свих небеских тела која се могу сагледати највећим телескопом на свету са Паломара, у САД. То су израчунали научници са Технолошког института у Калифорнији.

„ЛЕТЕЋА ЛИСИЦА“

Највећи слепи миш живи у тропским областима поред Ти-

УФ! СТИГАО САМ НА ВРЕМЕ!

ГЛЕ, ВУЧКО! БАШ САМ ПОЧЕО ДА КУПАМ БРАЋУ!

ИМА И ЗА ТЕБЕ МЕСТА У КАДИ. ХОКЕШ ЛИ?
НЕ, ХВАЛА... ТАТА МИ ЗАБРАЊУЈЕ. КАЖЕ ДА ЈЕ ТО САМО ЗА СЛАБИЈЕ!

ШТЕТА АКО ТАКО МИСЛИШ!
НЕ МИСЛИМ ТО ЈА; ТО ТАТА КАЖЕ!

ОЗБИЉНЕ ПОГРЕШКЕ

Једно од најпознатијих дела Жила Верна, генијалног писца и претсказивача великог броја изума, свакако је „Путовање на Месец“. Слушајући шта су му причали из области науке његов нећак, гимназиски професор Анри Гаксе, и сарвени њак париске Политехнике Вадуро, он је то спретно и талентовано преображавао у занимљиву литературу. Ако је и дао тачну диференцијалну једначину кретања гранате

за летење, он је, као ланк у науци, чинио многе озбиљне погрешке. На пример, да би се три астронаутичара ослободили утинулуг пса, они су тако брзо отворили и затворили бродско прозорче да је „неколико молекула унутрашњег ваздуха једва успело да побегне у васнону“.

Први срећан и њрви несрећан

Прву заставу на Јужном Полу побио је норвешки истраживач Ролд Амундсен. Он је заправо први стигао на Јужни Пол, а то је било 14 децембра 1911 године. Експедиција капетана Роберта Скота и његових другова стигла је 17 јануара 1912 године на Јужни Пол, али сувише касно, јер се тамо налазила Амундсенова застава на којој је писало: „Добро дошли на Јужни Пол“. Иначе Роберт Скот и његови другови несрећно су завршили на овом путовању, а то је уствари и прва трагедија у вези са истраживањем Јужног Пола. Капетан Берд био је први човек који је авионом надлетео Јужни Пол. То је било 28 новембра 1929 године. Пре тога он је надлетео Северни Пол 9 маја 1926 године.

Највећи ледени бреџ

Истраживачи Антарктика недавно су спазили један ледени бреџ чија је свака страна била дуга око 16 километара. Међутим, ово није највећи ледени бреџ који је досад запажен. Године 1927 запажен је ледени бреџ чија је дужина и ширина страна износила преко 100 миља. То је највећи ледени бреџ који је досад запажен.

Крамари и калаузи

У стара времена када нису постојала данашња превозна средства роба се преносила кирицијским коњима.

Вођа кириција звао се крамар, а водич кирицијских коња калауз.

Крамар је као глава кириција имао велике дужности. Он се у име свих погађао са трговцима о дени за преносење робе. Он није био власник свих коња у каравану, некад је имао само понеког коња, а некада ниједног. Од трговаца је наплаћивао кирицију за преносење робе, а кириције је плаћао како би се с њима погодио. Имао је свога јахаћег коња, који је био окићен да би се разликовао од других. Позади седла биле су бисаге у које је крамар спремао своје ствари, а поред њих теркије (каниши) којима је везивао струку, првену кабиницу са капуљачом, ћилимче и томе слично. У старија времена крамар је носио за насом пиштоље и нож, а о рамену дугу пушку. За време путовања он је ишао заједно с кирицијама, а када би се приближили неком коначу, он би пожурио да би уредио све што је потребно за одмор.

је био и судија у спору кириција, па је све случајеве сам решавао, а парничари су му се покоравали. Био је хетше обучен и обично уреднији него други.

Коњ калауз увек је ишао по неколико корачаји испред осталих кирицијских коња, па су се по његовом ходу управљали сви коњи. Када би кириције стигле до раскршћа калауз је знао којим правцем треба даље да крене. Он је знао где су кирицијска одмаралишта и одмах је стајао, па би се после тога коњи растоварили да се мало одморе. Знао је где се може воде напојити, где се налазе ханови, где се налазе пријатељске куће, јер је то све упамтио током годинама мање више истим путевима. Када коњ-калауз наиђе на реку он стаје да га човек поведе.

Калауз је био боље окићен него други коњи. О врату му је висило звоно чији је звук одјекивао надалеко. Осим тога, он је лакше био натоварен. Обично се за калауза узимао старији коњ, али не и најстарији. Кирицијски коњи нису зауздавани, а били су тако истренирани да би одмах сви стали чим калауз стане. Кала-

Крамар је био увек отресит и угледан човек. Трговци су му давали робу с поверењем. Он уз је разумео све што му викне крамар: да скрене, да стане, да пође итд.

ПРВО ПУТОВАЊЕ БИЋЕ 1980

Али, оно што је до јуче припадало неостварљивој машти, сутра може постати стварност. У доба ваздушних ракета, млазних авиона и „летећих тањира“, ничему се више не можемо чудити. Уосталом, зар није Американац Френк Форестер, директор Уреда за путовања у васнону, изјавио да је почело резервисање места за одлазак на Месец? На

шалтерима његове агенције појавило се већ на хиљаде будућих путника. Чак се зна и колико ће путовање трајати: до Месеца 91 и по час, до Марса 75 дана, до Јупитера 666 дана. Ако желите да путујете, пријавите се г. Форестеру. Само, не морате се сувише журити. Према „реду возње“, прво путовање биће 1980 године.

Златио, луч, восак... урма, свила, оружје...

У Средњем веку из Србије и Босне извозила се разноврсна роба у градове на Јадранском Мору. Тако су се бакар и гвожђе највише извозили из Босне, а доста и из Србије. Затим се извозила и друга роба: сребро, злато, олово, катран, сир, масло, маст, суво месо, лој, пшеница, просо, оvas, вуна, сирове коже (оваца, говеда и бивола), луч, восак за свеће, кудеља, свилене чауре, мед, број, дрвена грађа итд. У Србију и Босну са мора се увозила ова роба: со, шећер, вино, рибе, бибер, урме, крзна свилене тканине, чоја, сомот, готове хаљине, метална роба, сребрно и златно оружје, секире, коњска опрема, разни накит, огледала стаклене посуде, мириси, сапуни, зачини итд. Обично се вршила трампа робе.

Мења се из саџа у саџ

По мишљењу неких научника дрвене се мења из саџа у саџ. Они су то установили непрекидно мерећи дебљину стабала специјалним инструментима. Иако се ни два дрвета не понашају подједнако, научници су утврдили да дрвене углавном достиже своју највећу дебљину рано изјутра, а да се у току дана скупи за око 2,5 сантиметра.

ГВОЗДЕНА МАСКА XX ВЕКА

Ова необична историја послужила је као повод за једну много баналнију, али не и мање чудну, авантуру Гвоздене маске нашег века. Приликом једног разговора о Гвозденој маски у лондонском Нешенел спортинг клубу, 1908 године, лорд Морган је тврдио да је свакако у питању обична легенда и да је немогућно да једна угледна и истакнута особа под таквим условима остане анонимна до своје смрти.

— Шта ви о томе знате? — добацио му је Хари Бенсли, лондонски грађанин, познат по својој страсти да противуречи. — Ви нисте ни Луј XIV, ни Александар Дима.

— Ништа не знам, али тврдим да је радозналост људи толика да се од ње ништа не може сакрити, — одговорио је Морган.

— Кад тако мислите, — рекао је Бенсли — нудим вам опкладу од 20.000 фунти да ћу доказати супротно.

— У реду! — сложио се Морган и... пружио руку.

Од тога дана почела је необична авантура Гвоздене маске XX века. Пред три угледна члана Нешенел спортинг

клуба уговорени су следећи услови опкладе:

Хари Бенсли ће морати с гвозденим маском на лицу да прође 169 британских вароши, 125 разних других вароши и 18 европских и ваневропских земаља, а да нико притом не открије његов идентитет.

Други услов састојао се у томе да се за све то време Бенсли издржава од продаје дописница с разним сликама, у циљу да буде што више у додиру са светом.

Најзад, трећи и најтежи услов састојао се у томе да се Бенсли пре завршетка свог путовања око света ожени нечином особом која неће знати ништа о њему.

Наравно, чланови друштва који су знали за опкладу нису смели никоме ни речи рећи о томе.

Кад је Бенсли, лица заклоњеног непрозирном гвозденим мрежом тешком два килограма, кренуо с Трафалгар Сквера, пратила га је огромна маса света. Тако је почела његова необична авантура.

На хиподрому у Њу Маркету Бенсли је наишао на самог Едварда VII, који је купио од њега дописницу и затражио

аутограм. Бенсли је одбио. У Датфорду, у Кенту, Бенслија су ухапсили зато што је без дозволе продавао дописнице. Судија му је дозволио да остане под маском, али је морао да плати казну од два и по шилинга.

Нарочито је велика радозналост за Гвоздену маску владала у САД. Један лист је понудио 2.000 долара ономе који би успео да открије лице непознатог. У нади да ће зарадити оволики новац, једна сабарница је провела целу ноћ испод Бенслијевог кревета, али опрезни Енглези није чак ни ноћу скидао маску с лица.

Очекујући повратак смелог кладница, Морган је у Лондону примао брачне понуде у његово име. Показало се да је

овај део опкладе био најлакше остварљив. За неколико месеци стигло је преко 200 понуда.

Свој пут с дописницама Бенсли је наставио преко Монреала до Сиднеја. Прешао је 30.000 миља од уговорених 37.000, кад се изненада догодила катастрофа: избио је рат. У сагласности с другом страном, Бенсли је прекинуо путовање, не испунивши у потпуности услове опкладе. Морган му је ипак, као накнаду, исплатио суму од 4.000 фунти.

Недавно је Бенсли умро у Брајтону, у 84 године живота. Тек пред своју смрт он је објавио детаље једне од најнеобичнијих авантура XX века.

Иако тај електронски уређај још није стекао опште признање, већ га употребљавају на клиникама у Марсељу, Швајцарској и Јужној Америци. Он наравно не може пружити податке за све болести, јер се и гради тако да „поставља“ дијагнозу само за одређену групу обољења, редимо за крвна, нервна, очна и слично. За сваку ту групу треба променити картоне који се стављају у уређај.

Кад једног дана буду израђени такви работи за све групе обољења, а начин лечења тачно одређен, јединим притиском на дугме моћи ће да се добије дијагноза болести и упутство за терапију.

Сличне електронске машине могу се употребити и у разне друге сврхе. Неки француски правници већ су почели да раде на „адвокату-роботу“, који би на истом принципу као и „медицински мозак“, пружао правне „савете“, односно податке.

Могло би се замислити да ће у будућности бити довољно пружити правном роботу податке о почињеном преступу или злочину, па да он за неколико секунди одабере закон и параграф који су прекршени. Можда би он одмах, помоћу других картона, могао да пружи податке о предвиђеној казни. Тако би се за трен ока могла добити „електронска пресуда“!

Електронски лекар, адвокат, судија?...

После машина-робота које преводе, бележе говоре непосредно штампаним словима, рачунају, управљају погонима по фабрикама, недавно је израђен и — „електронски лекар“. То је нека врста робота за постављање дијагнозе, кога је проналазач — један млад лекар из Монпељеа у Фран-

цуској, др Франсоа Пеша — назвао „медицински мозак“. У машини се налазе перфорирани картони на којима су исписани, на пример, сви могући случајеви обољења рожњаче. Притиском на дугме, „медицински мозак“, према одговарајућим симптомима који му се „саопште“, системом елиминације доставља тражени картон за неколико секунди. На њему се налази тачна дијагноза.

ЗА СВЕГА 45 МИНУТА

3 а свега 45 минута, 10.000 комараца у стању су да пописају сву крв одраслог човека. У Северној Канади, која нарочито обилује комарцима, начињен је експеримент који је показао да откривена човечија подлактица добија просечно 280 убода у минути. Комарац је прворазредно наоружан за откривање својих жртава. Његове очи су вишестране, као брушени дијамант, и омогућују му да гледа у свим правцима, не померајући се с места. Оба ока могу бити раздвојена или спојена, што даје утисак да инсект има само једно огромно око, које личи на шлем на његовој глави. Комарчев слушни орган, који се налази на пипцима, истовремено дејствује и као појачивач звука. Овај систем за откривање жртава има топлоту и мирис и тако упућује комарца према човеку или животињи на чију ће се кожу спустити.

За комарце је топлота толико привлачна да они покушавају да убоду сваки топао предмет на који наиђу, па чак и ако не осекују да ће из њега извући крв. Неке материје и мирисе комарац воли више, друге мање, услед чега разне особе за њега имају различиту привлачност. Научници су доказали да извесни људи, под истим условима, пет пута више привлаче комарце од других особа.

Чим установи да се жртва налази у непосредној близини, комарац полети у том правцу. Његова два крила покрећу мишићи који су сложени и савршенији од људских, јер се скупљају и опуштају 300 пута у секунди. Као многи други двокрилци, овај инсект има са сваке стране грудног коша по један повијени део тела који му служи за лебдење. Чим се тога лиши, он више не може да лети.

Комарцу не треба више од неколико секунди да се напије крви, и то чини с таквом подмуклом лакошћу да се ујед осети тек пошто је „интервенција“ завршена. Пречник најфиније лекарске игле која се употребљава у сличне сврхе износи трећину или четвр-

тину милиметра, а пречник комарчеве сонде свега стоти део милиметра. Да би стигао до крвних капилара у телу човека или животиње, комарац, помоћу изванредно осетљивих пипака, прво испитује „терен“. Пошто одреди место за своју „операцију“, он прислони бушилицу. Захваљујући високофреквентном треперењу, његова сурлица продире и кроз најтврђу кожу, од веома тврдог оклопа крставе жабе до крљушти разних змија. Кад је пробио

лицу. Опојно дејство је краткотрајно, али довољно дуго да се спречи рефлексно скупљање коже, услед чега би цео комарчев труд био узалудан.

Сићушна капљица пљувачке раствара црвена и бела крвна зрна, која су у односу на тесни пролаз сурлице сувише велика. Кад се то догоди, течност делује као со лимунове киселине: постаје „отровна“ и тек тада осећамо ујед као опекотину или свраб.

Црпка за усисавање је то-

кожу, он „сече“ месо помоћу вилице, а кад је и то готово служи се доњом вилицом да рану прошири, јер иначе не би могао да провуче сисалку. Тада прождрљиво извлачи крв. Све се то одигра за неколико секунди, пре но што убодени осети бол.

Комарац није само „оператор“, већ и анестетичар. Чим убоду, он убризга капљицу пљувачке, која „успава“ површено ткиво. Биохемичари још нису утврдили састав комарчеве пљувачке, која би могла да се употреби и при хируршким интервенцијама. Зна се само толико да пљувачку луче две жлезде које се налазе у грудном кошу и да се спољни спроводници пљувачке спајају у један канал који се улива у сур-

ливо ситна да се не може видети голим оком. Уствари, то је комарчево ждрело, које се наизменично скупља и шири прво повлачећи, а затим убациујући крв у једњак, уз који је придодат резервоар у виду гуске. Велики желудац и једно црево претстављају цео апарат за варење. Комарац узима веома велику количину хране. Он пописа три или четири пута више крви но што износи његова тежина, па ипак је у стању да узети — што досад није постигао ни најсавршенији авион.

Треба знати да само женка комарца сиса крв, јер због својих животних функција има потребу за азотом из ње, док се мужјак храни искључиво соком од поврћа.

Човека који се налази у по-

стељи убуд мање узнемирава од комарчевог зујања. Тај добро познати звук не производи само треперење његових крила, већ и трење крила о опне које су посуте мањима а налазе се на спојним тачкама крила и грудног коша.

Многе врсте комараца ноћни су инсекти. Ветар, па чак ни поветарац, не воле, јер им смета при летењу. Већина женки полаже јаја узину, после чега угине. Неки комарци проведу зиму као сасвим млади, на пример у земљи јазбицама. Нека од положених јаја остану на површини баре, друга падају на дно, што зависи од врсте инсекта. У оба случаја потребно је свега 24 до 36 сати да се из готове водене ларве, која је смештена у опни као у некој боци, излеже младунче. Ларва, као подморница, живи у води. Брзо се прилагођава средини и у граду може да живи у прљавим каналима и у нужничним јамама. Она дише помоћу цевчице која сасвим мало извире изнад површине воде. Преобрајка ларве траје три недеље. Ако наиђе јесен пре но што се преобрајка заврши, цео се развитак заустави до доласка пролећа.

Као код људи тако и код комараца, кажу извесни научници, запажа се стална сеоба из села у град. Један разлог је непрекидно исушивање

мочвара, а други је то што у граду живи много више њихових жртава.

Генерације пољских комараца изводе се до јесени, кад се, услед пада температуре, плођење зауставља и живи примерци проводе зиму по скривитим местима. Пољски комарац може да живи и ван воде. Његов скитнички живот нагони га да се стално селика из места у место. Много „савременији“ и ослобођен природних „предрасуда“ својим предака, градски комарац уме да се користи удобности-ма варошког живота.

Научници нису једнодушни у питању сељења комараца. Наиме, неки оспоравају тврђења својих колега да оно постоји. Међутим, француски професор Рубо налази се на челу оних који кажу да је то чињеница која се запажа како у животу комараца, тако и код других животиња. Голубови, мишеви, врапци и комарци иду за човеком, исто као што Лапонци прате ирвасе или лавови чопоре зебри. У тој сталној селидби према граду дошло се до тога, вели професор Рубо, да градска хигијена, уместо да на комарце утиче негативно, „преваспитава“ их, тако да се у новим условима, ван бара и мочивара, веома добро сналазе и безбрижно настављају извођење свог потомства.

ЗАБАВНИК НАШИХ ДЕДОВА

ПОЈАМ О ЗЕМЉИ

Како су људи пре Колумба и Коперника себи претстављали да изгледа земља види се и из „хришћанске топографије“ коју је писао неки калуђер Кузман 635 године. Тај је Кузман био Грк, живео је у Александрији и држали су сви да је врло учен и паметан. У тој својој књизи Кузман вели:

Свет је овај раван паралелограму, који је у дужину од истока ка западу већи двупут него у ширину од севера ка југу. У центруму света лежи наша земља; она је опкољена океаном, око овог опет свуд унаоколо има друга земља, на којој су људи живели пре потопа, где се и Ноје у своју лађу укрцао. На северном крају света има неко грдно, високо, шиљасто брдо, око ког се непрестано окрећу сунце и месец. Кад сунце оде за тај брег, онда одмах настане ноћ, а кад је с наше стране од брега, онда је дан. За ноћкове оне земље што је око океана утврђено је небо. Оно се састоји из четири зида, што се врло увис дижу, те се ту састају са неким кровом на свод, и тако сачињавају једну грдну зграду којој је наша земља подножје. На Фирментау (небеском своду), на далеко од земље има опет неки велики океан; то је такозвана вода изнад Фирмента. Између ње и крова небеског станују угондници, а између земље и Фирмента анђели који служе као духови. Сама земља пак лежи на јаким стубовима а не виси у ваздуху. Људи станују само на лицу земље, а не и доле на њени леђи, па због тога вели отац Кузман да крштен човек не треба ни да говори о антиподима (т. ј. људима што живе с оне стране земље) а камо да верује да их има.

ВЕРОВАТИ ИЛИ НЕ...

ЗВИЖДАЊЕМ ДОЗИВАЈУ ВЕТАР

Рибари у Анаму, у Индолезији, верују да могу својим звиждањем да дозову ветар потребан за покретање њихових барки на једра. Године 1900, једна рибар-

ска породица — дед, отац, мајка и троје деце — која се нашла далеко од обале, звиждала је пуних 35 часова не би ли дозвола ветар који би јој омогућило да се врати на суво.

ЧАСНИ „ОГРТАЧИ СРАМА“

Године 1798 све жене на Малти морале су по наређењу Наполеона Бонапарте да носе велике, црне огртаче назване „огртачи срама“. Овом казном Наполеон је казнио жене са Малте због тога што су се непријатељски односили према француским војницима који су ишли за Египат.

НОСЕ ОГЛЕДАЛО, А НЕ ВИДЕ СЕ У ЊЕМУ

Девојке и жене из Фуџа Цалона, у Француској Гинији, носе косу сплетену у круг који служи као рам за

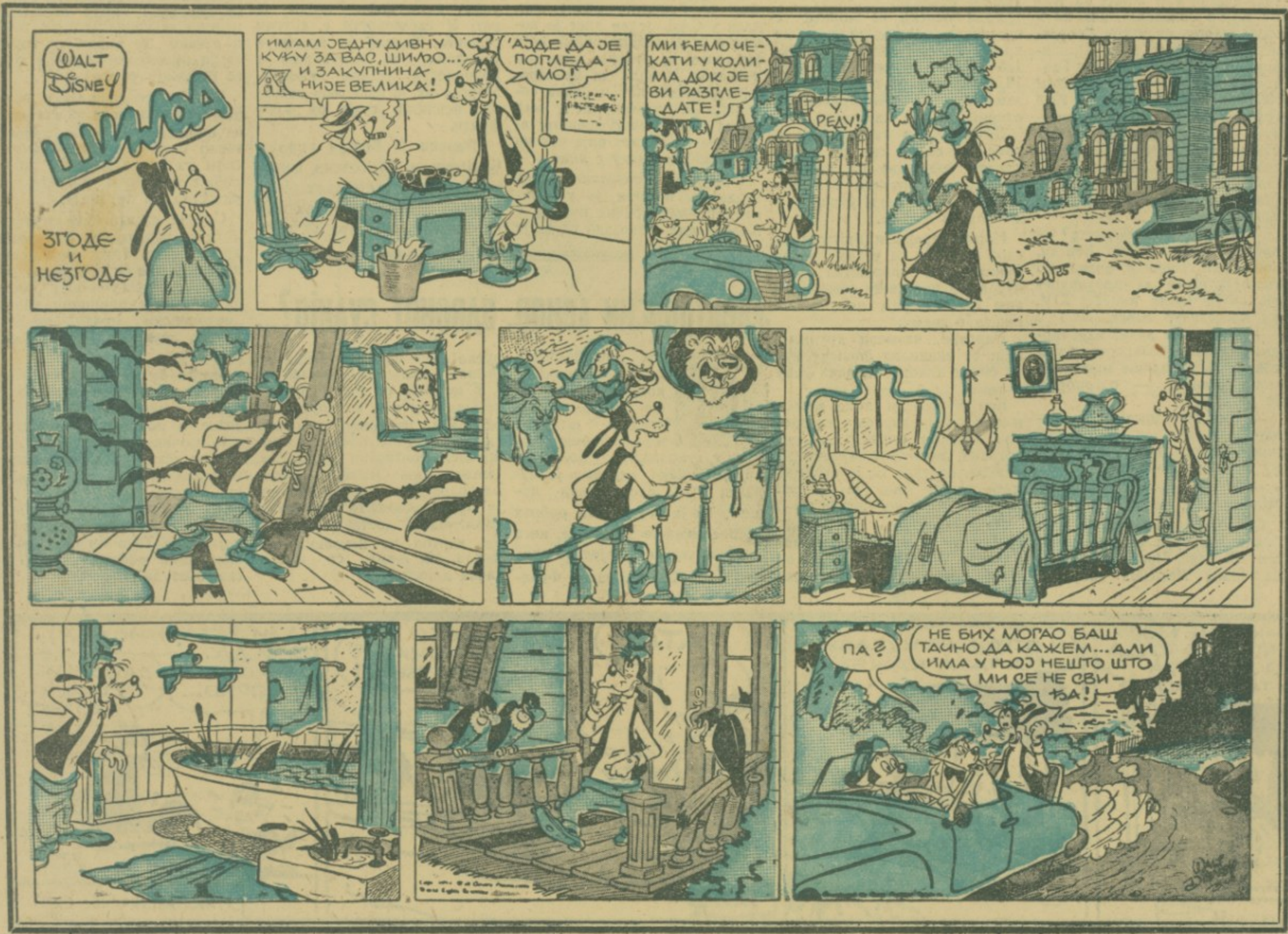
једно округло огледало. Раваме се да се ове калиперке не могу огледати у својим огледалима која носе на глави.

У ОБИЧНА ПРАВНА КВАЛИФИКАЦИЈА

За судију племена Монгос, које живи у Конгу, увек се бира човек који има

длајуду браду. Да би дошли до овог положаја, који са собом доноси велике власти, припадници племена Монгос веома усрдни шегују своје браде.

Са свих страна

ВЕШТАЧКИ ОБЛАЦИ

Професора Десанса, који врши опите у опсерваторији Пилсбери Дом, сматрају највећим европским стручњацима за вештачку кишу. Пре извесно време он је у једном предавању изложио принцип за добијање вештачке кише и вештачког снега. Да би дошао до вештачког снега, Десанс мисли у облаке паре јодида сребра, чија ситна зрна служе као језгра за кондензовање водене паре. Међутим, идући даље у својим истраживањима, он жели да реши и проблем врда, и то на тај начин што ће помоћу јодида сребра толети негову зрна још док су у ваздуху, после чега ће она падају у виду кише. Терди се да су ови планови остварљиви, само их треба усавршити.

Последњи задатак који је професор Десанс себи поставио састоји се у стварању вештачких кумулусних облака. У области Ликолеле, у Белвиском Конгу, посећи ће се 100 хектара тропске шуме. Раскрчени простор прекриће се ђумуrom, материјом која има највећу моћ прикупљања сунчане топлоте. Та огромна врела површина образоваће струјање топлог ваздуха навише, које ће привући влагу из суседних шума. На 1500 метара висине водена пара ће се сакупити на једно место и тако ће постати вештачки облак. Ако се сад тај облак „заспе“ јодидом сребра, добиће се вештачка киша. У случају да ветар дува у жељеном правцу, киша ће се излити на усеве којима је потребна.

☆☆☆

ТЕЛЕФОН У ЧЕЛИЧНИМ ПЛУЉИМА

Кад вирус деце парализе оштећи мишиће који покрећу грудни кош, а самим тим регулишу и процес дисања, једини спас за такве болеснике су челични плућа. Болесници у челичним плућима су својом непокретношћу присто изоловани од спољног света. Да би могли да обављају телефонске разговоре, конструисан је апарат који им уз минималан конект главе омогућује употребу телефона.

☆☆☆

НЕ ЈЕДИТЕ МАСНО!

Клиничка испитивања у Немачкој дала су занимљиве резултате о улози масти при неким обољењима. Лекари Волф и Прес, из Вилефелда доверили су своје болеснике од шећерне болести

исхране у којој нема масти. Она се састојала искључиво од пиринча и воћа. После 18 дана запажени су следећи резултати: нагло смањење шећера у крви, брзо смањење или шчезавање шећера у мокраћи и нагли губитак мокраћне киселине. Исхрана без масти дала је сличне резултате код 60 болесника развог доба старости и разне дужине трајања обољења.

На једној другој немачкој клиници, у Хамбургу, лекари су вршили експерименте с потпуно здравим особама. На пример, давали су им за доручак само 100 грама масла и одмах су, помоћу микроскопа и других направа навишењих у ту сврху, испитивали везивно ткиво и мрежњачу њиховог ока, посматрајући и фотографисујући циркулацију крви. Неколико сати по овакоом масном доручку примећено је да се црвена крвна зрнца скупљају и образују „лакете“. Истовремено, док је ток крви био оптерећен масним зрнцима која су по њој пловила, људи су осећали „тежину“ око срца. На основу свих тих испитивања лекари су дошли до закључка да уношење масти у организам шкоди не само болесницима од шећерне болести и од срца, јер ма сие ћејше отежавају нормалан пролаз крви кроз срце, већ и код других болести. Зато се препоручује исхрана са што мање масноће, која ће бити од користи како болесницима тако и здравима.

☆☆☆

МИНИЈАТУРНИ ГРАМОФОН

Радио и телевизиски пријемници су највећа конкуренција грамофонима. Портابل-радиоапарати су се показали као нарочито погодни за путовања и излете. Да би се љубитељима музике с грамофонских плоча омогућило да и у оваквим приликама слушају своје омилене арије, недавно је једно америчко предузеће за производњу фонографа израдило минијатурни грамофон. Плоче овог грамофона имају свега девет сантиметара у пречнику, али на њима може бити снимљена музика нормалне грамофонске плоче.

☆☆☆

БИОСКОП-АМФИТЕАТРА

Један од највећих биоскопа на свету је амфитеатар под водним небом у Берлину, који има 25.000 седишта. Снажни кинопроектор мора се у току рада непрестано хладити компримираним ваздухом. Иначе, по свом архитектонском стилу, овај биоскоп потсећа на римске колосеуме.

ДА ЛИ ЗНАТЕ?

И ОД БУФАЛА МЛЕКО У ПРАХУ

У Индији је подигнута фабрика у којој се производи млеко у праху од буфала. Фабрика је већ почела да ради, а ускоро ће моћи да производи дневно око 6.000 килограма млека у праху. Доцније ће се производити стерилизован маслац и млеко за децу. Фабрика је подигнута уз помоћ УНИЦЕФ-а. Иначе, буфало је дивље говече из Северне Америке. Некада су постојала велика стада овог говечета, која су се кретала огромним просторима Америке, али су их Индијанци и белци ловили, па је сада смањен број буфала и стављен под заштиту државе. Буфало је дуг 3 метра, а висок 1,80 метар.

ВАКЦИНА ПРОТИВ ГРИПА

Грип и слична обољења која се јављају после прехладе у Америци се лече помоћу вакцине. Ове болести произрукује један вирус, а нова вакцина брзо делује. Лекари су задовољни дејством ове вакцине, јер могу да спрече епидемију пре него што се она јаче рашири. Испитивање вакцине је у пробном стадијуму и досад су постигнати добри резултати.

ДА БИ УКЛОНИЛИ ХОЛЕСТЕРОЛ

Стручњаци који раде у школи за народно здравље у Бостону, Америка, пронашли су нов начин за уклањање холестерола из крви. Холестерол је супстанца која се налази у крви и утиче на стварање артериосклерозе и на срце. Нов начин лечења састоји се у томе што се убризга маст у крв и на тај начин уклања се из крви сувишна масноћа. Маст се убризгава у облику емулзије. Код здравих особа проценат масти је само одмах после шест часова по лечењу, док је то код оболелих трајало 12 часова.

ПАМУКОВО СЕМЕ КАО СТОЧНА ХРАНА

У Аризони се у последње време за исхрану стоке упо-

требљавају фино самљевене љуспице памуковог семена помешане с меласом, у односу 25-50% љуспица на одговарајућу количину меласе. Љуспице памуковог семена садрже велику количину несварљиве целулозе, а меласа помаже да се од овакве мешавине направе хоплице које стока жваће. Ова храна не само што је укусна, већ и помаже да се развију потребни микроорганизми у бурагу стоке.

ДА БИ ТЕЛЕ БИЛО МЕСНАТИЈЕ

У Америци су извршени опити на теладу и погледу њихове исхране, па се дошло до занимљивих открића. Одгајивачи су сматрали да телад треба да једу добру храну и то преко целе године, јер се само тако могу угојити и добити што више меса. Експериментима је доказано да то није тачно. Наиме, потребно је телад хранити пола године слабо, али та храна мора имати све потребне састојке да би телад остала здрава. Тек после овога телад треба давати више хране. На тај начин телад се много боље развија и добија више меса.

ВЕЋЕ НЕГО ОБИЧНЕ

Неки стручњаци у Америци запрашивали су биљке разним хемикалијама и приметили да због тога неке биљке боље и брже расту и да су им плодови много већи. Захваљујући томе на Универзитету у Калифорнији добијене су јагоде које су биле око 20 пута веће него обичне. Јагоде се нису развијале нагло, него постепено, али се тек на крају сезоне, пред брање, могла да види разлика у величини.

СТРАШНА МАГЛА

За време густе магле која је владала у Лондону од 4 до 6 јануара ове године умрло је око 1.000 лица. Према статистикама ово је четири случаја од 1948 године. У децембру 1952 умрло је око 4.000 лица. Нарочито су страдала мала деца и старије особе. Главни узрок смрти био је тај што су многи боловали од бронхитиса. До 1948 године у

Лондону је било свега пет оваквих случајева за последњих 115 година. По мишљењу стручњака овоме су узрок две ствари: или су гасови отровнији него раније или су људи много осетљивији и мање отпорни него што је то пре био случај.

ЗА ДОБРО КРАВА

Доктор Дрер, професор на Ветеринарском факултету у Мичигену, недавно је поднео реферат у коме је изложио дејство антибиотика помоћу радио-изотопа. Наиме, он каже да антибиотике најпре треба помешати са радиоактивним изотопима, јер то омогућује да се прати њихов пут и дејство кроз тело животиње. Он је вршио опите са кравима које су боловале од маститиса и утврдио да антибиотички помажу, ако се употребе брзо на почетку болести. Ако се употребе пошто је болест ухватила маха, онда остају без икаквог дејства на спречавање болести.

ШТА ПТИЦЕ ЈЕДУ КАД ЛЕТЕ?

Да би авион летео мора трошити бензин, а да би птица летела мора да троши маст, кажу два америчка стручњачка-орнитолога, који раде на универзитету у Џорџији. Они су узимали птице које су страдале за време селидбе и утврдили да птице које треба да прелазе дуге путеве имају више масти у свом телу него оне које треба да прелазе краћи пут. Према томе, колики им пут претстоји, толико птице резервишу хране. Занимљиво је и то, по мишљењу стручњака, да те птице немају сало око срца, као што је случај код гојазних особа. Код птица је маст распоређена по целом телу.

КАКО ЈЕ ПОСТАО НАЗИВ ЛОЈД?

Лојд је енглеска реч, а у ствари је то назив рибобродарских или осигуравајућих поморских друштава. То је симбол поморске активности, а назив је постао по имену Л. Едуарда, енглеског угоститеља, у чијој је кафани први пут издат лист „Лојд Нјус“. То је било 1696 године.

... у 17 веку у Франуској је владала мода високих женских фризура, такозваних

... стотинама бумбарских гнезда премели су својевремено Енглези на Нови Зеланд, јер су по Дарвиновом тврђењу бумбари неопходни за опрашивање дечелине, а дечелина је главна храна говеда.

... у многим америчким градовима полицијски коњи имају потковице од гуме.

... у Јапану се у куван и заслађан чај додаје мала количина

пирамида. Жене су тада помоћу гвоздених жица правиле на главама читаве спрадове. Поједини делови ове необичне и фантастичне фризури имали су нарочита имена, као: „војтовкиња“, „стражара“, „мускетјера“ и слично.

... на самом Северном Полу сваки ветар је јужни, без обзира из кога правца долазио. Наиме, тамо су све стране света — југ.

једне нарочите гљиве која му даје киселкаст укус.

... после мира у Ахену, 1748 године, у Франуској се појавила узречница „глуп као мир“. По томе миру Луј XV вратио је Марији Терезији све области које је његов маршал Марво Саски освојио од Аустрије у томе рату. У рату који се завршио миром у Ахену Франуска је изгубила око милион људи, упропастила своје финансије, а на крају је морала да врати оно што је освојила.

... Римљани су француску покрајину Бретању називали тас из Терента, у 4. Британијом Цисмаринијеку пре наше ере.

... сматра се да је први балон напуњен топлим вазду-

... Антониј Дворжак, познати чешки композитор, био је у младости месарски шегрт у радњи свога оца.

... Римљани су француску покрајину Бретању називали тас из Терента, у 4. Британијом Цисмаринијеку пре наше ере.

ДЕДИНЕ ВЕШТИНЕ

ГЛАВА БЕЗ ТРУПА

За ову вештину потребна је столица за шупљим наслоном и наслонима за руке,

Једна даска од мотра лужичне и једна крапа која ће доћи преко ручних наслона. Дужу даску треба омотати прним или каквим другим загаситим платном, а може се обленити и црном хартијом, и то она страна која ће доћи према столицу. Потребно је и да буде замрчана соба у којој ће се изводити ова вештина.

них наслона. „Мађионичар“ се пружи потрбушке по већој дасци, главу протури кроз шупљи наслон столице и намести подбрадак на малу даску, онако као што се то види на слици 1.

Ако се светлост подеси тако да осветљана само главу, онда ће се глава још јаче истакати на оној дасци и изгледаће готово страшно,

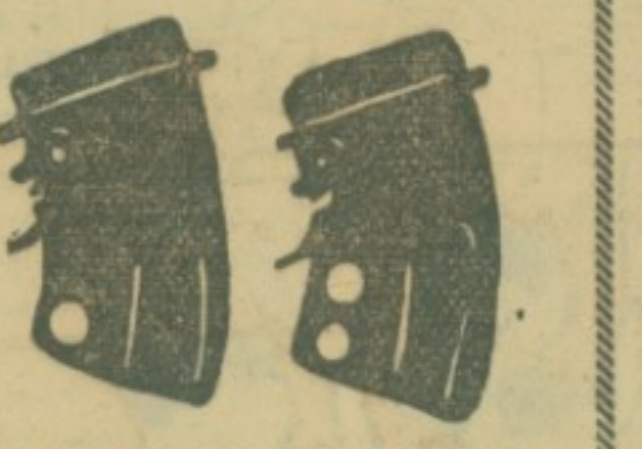
нарочито кад почне да говори и да се смеје. Они који буду то посматрали видеће је онако као што је то приказано на слици 2.

Од два слога реч је пела: Једна птица, име вели. Први слог је без одела. А други је на ципели. (То-луб)

Ко је већи?

Ко је већи од ова два човечуља: онај са једним велим дугметом или онај са два?

На први поглед рекло би се да је онај први већи. Али, узмите парче провидне хартије, па прекрпајте оба човечуља. Нацртајте их писалком, а макамама исцртајте сва ког за себе. Метните онда човечуља са два дугмета да буде први, а онај с једним да буде други. Тада ће онај који је до малочас био мањи изгледати већи, и обратно.

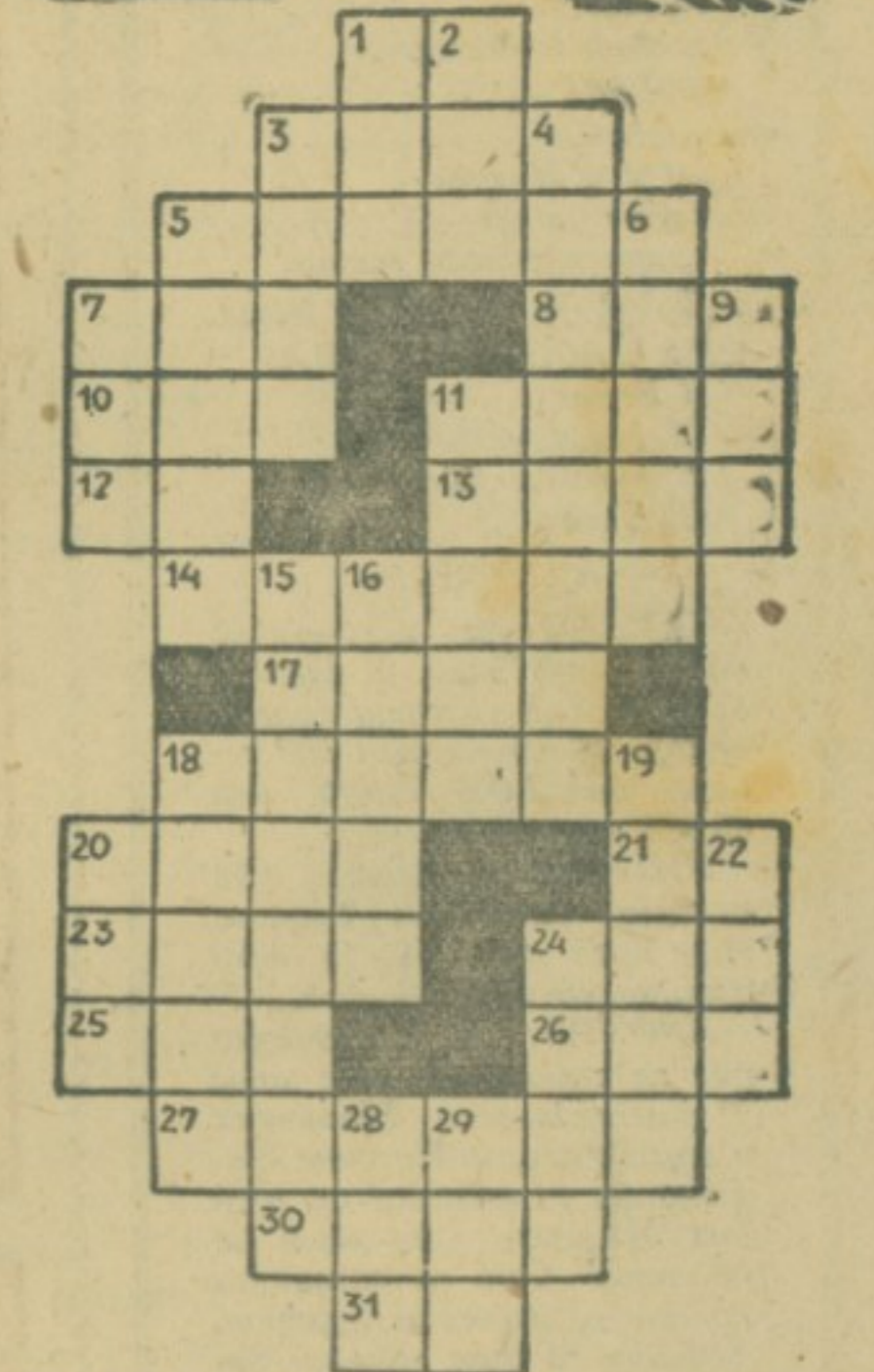
Шаљиви задатак

Ко може од броја 19 да одузме 1 па да остане 9, али да не брише ниједну цифру? Може свако ако на затвореним вратима, на ивицама више брава, напише једнастицу, а на рагастову, оквиру врата, напише десетку. Тако ће се добити број 19. Сад треба само отворити врата и једнастица ће отићи с врата, а остале десетке.

Зајонешке

Кад се с леве стране чита С тим је фица пизта, А читаш ли с десна: Животиња босна. (Свр — рас)

С лева читај па тражи у гори, С десна: човек кога родство шори. (Бор — ро)

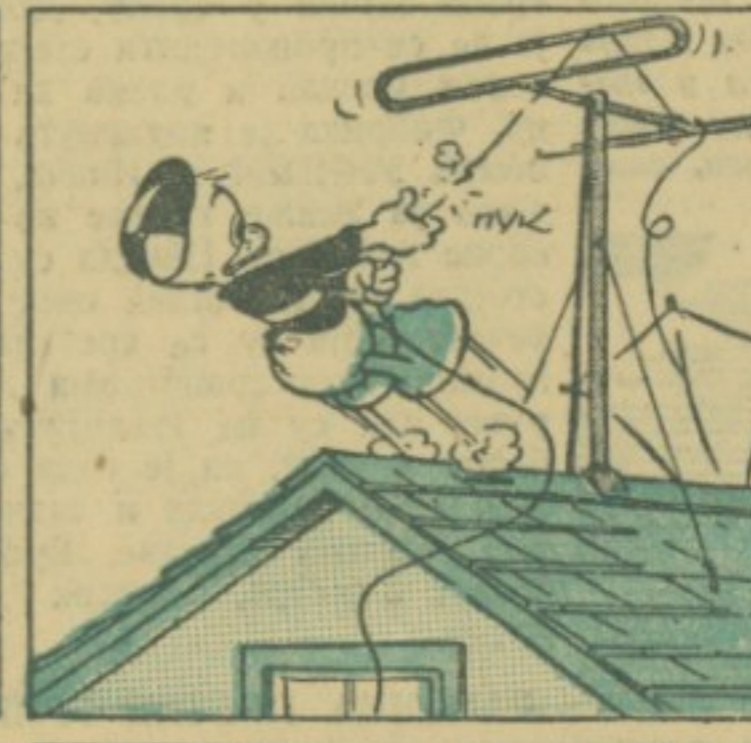
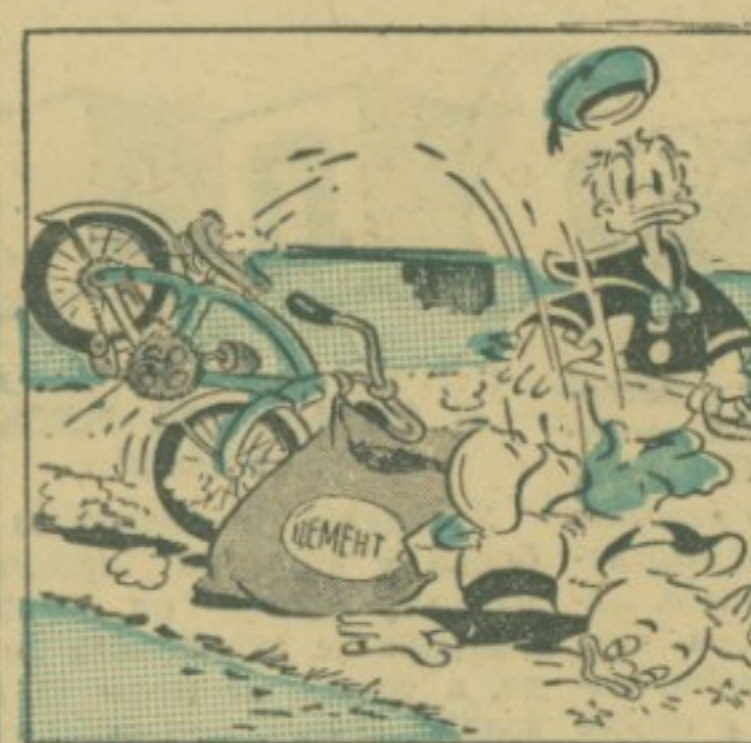
ВОДОРАВНО: 1) хемиски знак за алуминијум; 2) кречњак; 3) адресар; 4) узвик; 5) поклон; 6) мочвара; 7) притока Дунава; 8) хемиски знак за криптон; 9) река у Азији, притока Каспског Језера; 10) име француског историчара књижевности Тена; 11) оруђе за рад; 12) хемиско једињење које се налази у срчаном мишићу и јетри; 13) рибарска мрежа; 14) река у Сибиру; 15) прелетач у сложенцима који значи сам, једини; 16) орган чула вида; 17) показана замењива; 18) тивина; 19) град на Корзици; 20) ликер од кима; 21) узвик.

УСПРАВНО: 1) место у Шведској познато по смучарским теренима; 2) индустријска биљка; 3) феудални сељак; 4) врата хемиских једињења; 5) староседеоци Балканског Полуострва; 6) мера за драгоцености; 7) становник једне суседне земље; 8) стара српска престоница; 9) констатација; 10) наша велика равнина; 11) јепан метал; 12) наша река; 13) град у Јапану; 14) притока; 15) један четинар; 16) летовалиште на Јадрану; 17) ома; 18) ароматична биљка.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) По; 2) сина; 3) марела; 4) камења; 5) Иго; 6) 10; 7) рок; 8) то; 9) 12; 10) Амат; 11) Немања; 12) Раде; 13) катета; 14) са; 15) Ив; 16) Па; 17) ево; 18) соб; 19) Фуд; 20) Јама; 21) Равна; 22) Кола; 23) на.

Усправно: 1) пире; 2) Опел; 3) Само; 4) адно; 5) Магон; 6) Ајова; 7) кит; 8) ако; 9) 12; 10) Амат; 11) навед; 12) ера; 13) њет; 14) Кавур; 15) арома; 16) сеп; 17) аба; 18) Опа; 19) Сана; 20) Иво; 21) Јела; 22) Јела.

Ква Ква!

ПРИЈАТЕЉИ У НЕВОЉИ

— Ех, откако сам изгубио сву своју имовину половина пријатеља више ме не познаје, — вајка се Паја Патак Микију.

— А она друга половина?

— Па... они још нису сазнали за моју несрећу.

ОПАСНА ЗВЕР

— Овај тигар чију кожу видите прострту по поду умало ме није стао живота, — прича Паја гостима.

— А јесте ли га ви сами убили?

— Не, али јуче сам се на њему тако незгодно оклизнуо да умало нисам сломио врат.

У ПРАВИ ЧАС

Мини: Малочас сам била код лекара. Препоручио ми је хитну промену ваздуха.

Мики: Одлично. Сад је баш било на радију да долази свеж ваздух са Атлантика.

ОПРАВДАН РАЗЛОГ

Паја: Човече, зашто придржавате ту шицилу прстима?

Келнер: Зато што се, ако је не будем придржавао, може догодити да ми олет падне на под!

Колико је одговор шачан

ТОМАН је: аварски војсковођа планински врх у Босни новчана јединица река у Малој Азији

КИЈАЖА је: врста спорта царина популарна песма у Француској долина у Алпима.

АЛФУРИ је: племе зрд у Индији врста чамца стари персиски песник

ГДЕ СЕ НАЛАЗИЛА РИМСКА ВАРОШ СЕНИЈА? у Босни Македонији Хрватском Приморју Словенији

ОДГОВОР:

ТОМАН је источњачка новчана јединица. У Персији је то био златник, који је вредео 10 крана, или 100 сенара, или 1.000 бисти, или 10.000 динара.

КИЈАЖА је царина коју плаћају трговачки бродови кад први пут иду у неко француско пристаниште.

АЛФУРИ је заједничко име за становнике који живе у унутрашњости Молучких и других острва Источне Индонезије, за разлику од младих Малајаца који живе на обалама. Они се разликују по раси, језику и култури. Великом се баве гајењем биља, а неки су и ловци и скупљачи плодова. Не знају да ткају платно нити да прерађују гвожђе.

СЕНИЈА је била римска варош у Хрватском Приморју, а то је данас Сењ. Ово место било је настањено још и у предримско доба. Сенија се налазила у земљи племена Либурина, а на граници племена Јапода. Цар Октавијан дао је насељу римско грађско право. У доцније римско доба Сенија је играла знатну улогу. Помисли се да је у њој постојало и једно купатило. За време сеобе народа она је пропала, па се поново појавила у Средњем веку.

